

İHMALLER ZİNCİRİ, ÇIĞ DÜŞMESİ SONUCU YAŞANAN CAN KAYIPLARINI ARTTIRDI

Çığ düşmesi sonucu yaşamını yitirenlerin ailelerine ve yakınlarına baş sağlığı, yaralı vatandaşlarımıza da geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz.

Van-Bahçesaray karayolunun 33 km'sinde 4 Şubat 2020 tarihinde meydana gelen ve 5 kişinin yaşamını yitirdiği çığ düşmesi olayından sonra jandarma ekipleri, güvenlik korucusu ile çevre yerleşim birimlerinden bölgeye sevk edilen vatandaşlarımızın da aralarında bulunduğu bir grup tarafından yürütülen arama-kurtarma çalışmaları esnasında, 5 Şubat 2020 tarihinde ikinci kez çığ düşmesi sonucunda 37 vatandaşımızın yaşamını yitirdiği ve 75 vatandaşımızın yaralandığı acı bir

tablo ile karşı karşıya kalınmıştır.

Öncelikle çığ düşmesi sonucu yaşamını yitirenlerin ailelerine ve yakınlarına başsağlığı, yaralı vatandaşlarımıza da geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz.

Son birkaç aydır ülkemizde; Karadeniz Bölgesi'nde yaşanan sel baskınları, Denizli, Manisa, Balıkesir ve Marmara Denizi'nde meydana gelen orta büyüklükteki depremler ile 24 Ocak 2020 tarihinde

Elazığ-Sivrice’de Mw:6.8 büyüklüğünde meydana gelen depremin hemen ardından Van-Bahçesaray karayolunda çığ düşmesi sonucunda 110’u aşkın vatandaşımızın yaşamını yitirdiği, binlerce yurttaşımızın yaralandığı, 10.000’in üzerinde yapının ise ağır hasar gördüğü tespit edilmiştir. Yine Kayseri başta olmak üzere bazı kentlerimizi vuran fırtınanın yarattığı tahribatlar doğa kaynaklı afetlere karşı ne kadar hazırlıksız ve savunmasız olduğumuzu bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Van-Bahçesaray’da meydana gelen çığ düşmesi olayında, arama kurtarma faaliyeti için gönderilmiş ve bu konuda herhangi bir eğitim almamış olan jandarma timleri, güvenlik korucusu ve bazı çevre köylerden vatandaşlarımızın yaşamlarını yitirmesi kabul edilemez bir hatadır. Çığ düşmesi gibi son derece önemli teknik bilgi ve uzmanlık gerektiren bir olayda, bu konuda eğitim almamış bazı kamu görevlileri ile vatandaşımızın arama ve kurtarma amacıyla olay mahalline gönderilmesi, vatandaşların bölgeye giriş ve çıkışının kontrol altına alınmaması gibi ihmaller, can kayıplarının artmasının temel nedenleri olarak görülmektedir. Bu ihmaller zinciri mutlaka araştırılmalı, varsa sorumlular hakkında gerekli işlemler tesis edilmelidir.

Yine son aylarda meydana gelen su baskınları, heyelanlar, depremler, çığ düşmesi, fırtına gibi doğa kaynaklı olayların etkisi ile oluşan afetlerin etkilerinin azaltılması, olay sırasında arama-kurtarma ve müdahalede yaşanan zaafiyetler ile afet zararlarının azaltılması konusunda çalışmaların acilen TBMM’de ele alınarak eksikliklerinin hızlıca giderilmesi zorunlu hale gelmiştir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak bir kez daha uyarıyoruz!!!

1. Su baskını, heyelan, çığ ve kaya düşmesi, aktif fay hatları üzerinde yer alan alanlar üzerinde yapı yapılması mutlaka engellenmeli, bu kapsamda 7269 sayılı Umumi Hayata Müesir Afetler ve Alınan Tedbirler Hakkındaki Kanunun” 2. Maddesinin 1 fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmelidir.

“Yapılacak özel jeolojik araştırmalar sonucunda aktif olduğu tespit edilen fay hattı veya zonları ile heyelan, kaya düşmesi, çığ, su baskını gibi doğa kaynaklı afetlere uğramış veya uğrayabilir alanlar üzerine herhangi bir yapı inşa edilemez. Tespit edilen bu alanlar 3194 Sayılı İmar Kanunu çerçevesinde imar planlarına işlenir. İmar planı bulunmayan kasaba ve köylerde harita ve krokilere işlenmek

suretiyle afete maruz olabilecek alan olarak ilan edilir. Afete maruz alanlar, AFAD Başkanlığının bağlı bulunduğu Bakanın teklifi ile Cumhurbaşkanlığına kararlaştırılır. Bu suretle tespit olunan alan sınırları, AFAD Başkanlığının isteği üzerine ilgili valiliklerce mahallinde ilan olunur. Buna ilişkin esaslar yönetmelikle düzenlenir”

2. Ülkemizde, 18 kent, 80’ni aşkın ilçe, 502 köyün doğrudan fay hatları ve zonları üzerinde yer aldığı, yine on binlerce binanın ise su baskını, heyelan, kaya ve çığ düşmesine maruz alanlar üzerinde yer aldığı bilinmektedir. Afet riski altındaki bu alanlarda 100.000 den fazla binanın yer aldığı, bu binalarda yüzbinlerce vatandaşımızın yaşadığı ve her an can tehlikesi ile karşı karşıya oldukları bilinmektedir.

Doğa kaynaklı afet tehlikelerinin riske dönüştüğü bu alanlar üzerinde yer alan binalarda yaşayan yüzbinlerce vatandaşımızın can güvenliğinin sağlanması amacıyla, söz konusu binalar 6306 sayılı Kentsel Dönüşüm Yasası kapsamına alınarak vatandaşlarımızın can ve mal güvenlikleri acilen sağlanmalıdır.

3. Toplumun doğa kaynaklı afetlere karşı duyarlılığının artırılması ve afet bilincinin geliş-

tirilmesi amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı, örgün öğretim müfredatında değişiklik yaparak, eğitim yoluyla afetlere karşı toplumsal bilinç ve refleks geliştirilmelidir.

4. Merkezi idare bünyesindeki kurumsal yapılar uluslararası benzer kurum ve kuruluşların da yapıları göz önüne alınarak, gözden geçirilmeli ve kurumsal altyapı ve kapasite geliştirilmelidir. Yine yerel idarelerin itfaiye teşkilatları gözden geçirilerek arama ve kurtarma konusundaki kapasiteleri arttırılmalı, doğa kaynaklı afetlere karşı kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi amacıyla belediyeler bünyesinde “jeoloji araştırmaları” birimleri oluşturulmalıdır.

Sonuç olarak; Van-Bahçeşaray’da olduğu gibi olası bir afette vatandaşın can güvenliğinden sorumlu kurum yöneticilerin afettede konumuna gelmediği, afetler gibi bilgi ve tecrübe gerektiren konuların danışmanlara bırakılmadığı, yurttaşlarımızın doğa kaynaklı afetlere karşı korunduğu bir ülke diliyoruz.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

